

Doktorski studij

PRIJAVA TEME (SINOPSISA) DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI DOKTORANDA	
Ime i prezime	mr. sc. Ksenija Milošević
Matični broj doktoranda	0009-24/PEOR
Naziv studija (smjer)	Poslovna ekonomija i održivi razvoj
Adresa stanovanja	Bulvanova 22, Zagreb
Telefon/mobitel	098/414-747
e-pošta	kmllosevic@student.libertas.hr
Prijava teme za stjecanje doktorata znanosti (označiti)	☒ unutar doktorskog studija ☐ na temelju znanstvenih postignuća
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA	
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu)	2024 – danas Libertas međunarodno sveučilište Poslijediplomski doktorski studij Poslovna ekonomija i održivi razvoj
	2000 – 2005 Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu PDS Aktuarstvo i osiguranje
	1995 – 1999 Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu Poslovna ekonomija, Smjer financije
	1991 – 1995 XV Gimnazija Zagreb
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na	1. Iadera 2024. Conference, Sveučilište u Zadru

znanstvenim skupovima (duži popis priložiti uz prijavu)	2. Climate Risk and Sustainable Economic Practices in Croatian Insurance Sector, Kroatologija (prihvaćen rad nakon provedene recenzije, rad će biti objavljen kraj 2026/početak 2027) 3. Novine u obvezama izvještavanja distributera u osiguranju prema uredbi SFDR i Uredbi o taksonomiji, Zbornik Računovodstvo I Menadžment, Hrvatski računovođa i RRIF Visoka škola za financijski menadžment, XXIII (1), 2022. 4. Novosti koje na tržišta kapitala donosi direktiva MiFID II, Računovodstvo, revizija i financije, br. 8/16, RRiF Plus d.o.o., 2016 5. Novela Zakona o tržištu kapitala u povodu implementacije Direktive 2014/59/EU, Pravo i porezi, br. 5/15, RRiF Plus d.o.o., 2015 6. Osnovna pravila Direktive Solvency II, Pravo i porezi, br. 4/12, RRiF Plus d.o.o., 2012	
NASLOV PREDLOŽENE TEME		
a) Naslov na jeziku kojim će rad biti napisan	Pravila uspostave europskog okvira za oporavak i sanaciju društava za osiguranje - učinci na pokazatelje financijske stabilnosti i zaštite potrošača	
b) Naslov na hrvatskom jeziku ako nije pod a)		
c) Naslov na engleskom jeziku ako nije pod a) ili b)		
Znanstveno područje i polje	Društvene znanosti, polje Ekonomija	
MENTOR/KOMENTOR(I)		
	Znanstveno-nastavno/znanstveno zvanje, ime i prezime	Matična ustanova, država
Mentor	izv.prof.dr.sc. / viši znanstveni suradnik Ante Samodol	Libertas međunarodno sveučilište
Komentor (1)		
Komentor (2)		
OBRAZLOŽENJE TEME		
a) Sažetak na jeziku rada (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)	Ovim radom provest će se analiza europskog regulatornog okvira za oporavak i sanaciju društava za osiguranje i društava za reosiguranje (osiguravatelja) te će biti prikazani učinci različitih modela aranžmana financiranja na pokazatelje financijske stabilnosti i zaštite potrošača. U radu će se primijeniti testiranje otpornosti na stres, deskriptivna statistika te komparativna analiza sustava za sanaciju osiguravatelja primjenjivih u EU, Japanu, SAD i Australiji.	

b) Sažetak na hrvatskom jeziku ako nije pod a) (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

c) Sažetak na engleskom jeziku ako nije pod a) ili b) (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

This paper will analyse the European regulatory framework for the recovery and resolution of insurance and reinsurance undertakings (insurers) and will present the effects of different models of financing arrangements on indicators of financial stability and consumer protection. The paper will use stress testing, descriptive statistics and comparative analysis of the insurers resolution systems applicable in the EU, Japan, the USA and Australia.

Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)

Osiguravatelji imaju ključnu ulogu u gospodarstvu EU, jer preuzimanjem i upravljanjem rizicima doprinose stabilnosti i dugoročnoj održivosti financijskog tržišta EU. Insolventnost pojedinog osiguravatelja može proizvesti ozbiljne ekonomsko-socijalne posljedice (prekid isplata odštetnih zahtjeva, gubitak povjerenja potrošača i potencijalne negativne učinke na druge financijske institucije), što može ugroziti financijsku stabilnost.

Direktiva Solventnost II uspostavila je cjelovit okvir za upravljanje rizicima, kapitalnu adekvatnost i nadzorne postupke u redovnom poslovanju osiguravatelja, ali nije obuhvatila postupanje u uvjetima ozbiljnih poslovnih poteškoća ili insolventnosti. Zbog te regulatorne praznine, 2024. usvojena je direktiva IRRD, koja uvodi zahtjeve za planiranje oporavka i sanacije, specifične sanacijske instrumente te strože mehanizme nadzora i procjene rizika, čime se osigurava bolja pripremljenost sektora na potencijalne poremećaje.

Za razliku od bankarskog sektora, IRRD ne predviđa jedinstveni europski fond zaštite osiguranika, već nalaže uspostavu nacionalnih aranžmana financiranja (AF) koji moraju biti dostatni kako bi se osiguralo poštivanje načela „No creditor worse off“. Kako države članice raspolažu širokim diskrecijskim ovlastima u oblikovanju modela financiranja, mogu nastati znatne regulatorne razlike, što potencijalno dovodi do neujednačene razine zaštite potrošača i narušavanja uvjeta jedinstvenog tržišta.

Unatoč važnosti AF za stabilnost osigurateljnog sektora, znanstvena literatura nedovoljno istražuje učinke različitih modela financiranja, osobito utjecaj odabranih osnovica doprinosa na financijsku stabilnost i razinu zaštite osiguranika. Stoga će se u ovom radu provesti komparativna analiza nacionalnih i međunarodnih modela AF, uključujući sustave razvijene u Japanu, SAD i Australiji, kako bi se identificirao model financiranja koji najbolje podupire stabilnost tržišta osiguranja u EU i osigurava visoku razinu zaštite korisnika osiguranja.

Pregled dosadašnjih znanstvenih spoznaja i istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)

Kako bi se spriječio negativan učinak insolventnosti na potrošače (osiguranike) i financijsku stabilnost, u znanstvenoj literaturi koja se bavi propašću osiguravatelja naglašena je važnost pravodobnog restrukturiranja osiguravatelja i ranog prepoznavanja financijskih teškoća (Geneva Association, 2010, Eling & Pankoke, 2012; Cummins & Weiss, 2014).

Uvođenje direktive Solventnost II unutar EU znatno je poboljšalo kapitalnu adekvatnost osiguravatelja u EU, čime je osigurana viša razina kapitaliziranosti cjelokupnog osigurateljnog sektora (Rae et al., 2018; ESRB, 2015; IMF, 2025). Međutim, direktiva Solventnost II nije u potpunosti obuhvatila postupanja u uvjetima propasti ili vjerojatne propasti osiguravatelja (Gómez, 2018), zbog čega je razvijen poseban okvir

za oporavak i sanaciju osiguravatelja – direktiva IRRD, nastala prema uzoru na bankarski sanacijski režim, (EIOPA, 2017; 2020; IRRD, 2025).

Direktiva IRRD u osigurateljni sektor uvodi načelo „*No creditor worse off*” (NCWO), kao zaštitnu mjeru za osiguranike i druge vjerovnike u postupcima sanacije, prema kojem oni ne smiju biti stavljeni u lošiji položaj nego što bi bili u slučaju stečaja osiguravatelja, a što je preuzeto iz bankarskog sektora i međunarodnih standarda financijske stabilnosti (FSB, 2014; IRRD, 2025). Sustavi za rano prepoznavanje poteškoća u redovnom poslovanju osiguravatelja i njihovu sanaciju prema direktivi IRRD trebali bi biti usklađeni s načelima proporcionalnosti i održavanja kontinuiteta kritičnih funkcija (EIOPA, 2025).

Uz navedeno, u akademskoj literaturi i regulatornim analizama često se ističe problem fragmentiranosti i heterogenosti mehanizama zaštite potrošača (osiguranika) te značajne razlike u načinu financiranja nacionalnih fondova zaštite – sustava jamstava u osiguranju (IGS-ova) (EIOPA, 2018; Di Girolamo, F. et al, 2021; OECD, 2013). Schmeiser i Wagner (2013) navode da sustavi jamstava u osiguranju mogu utjecati na strukturu kapitala osiguratelja, preusmjeravanjem temeljnog kapitala prema minimalnom zahtjevu za solventnost, dok empirijske analize potvrđuju da *ex-ante* financiranje sustava jamstava u osiguranju omogućuje bržu isplatu naknade štete, ali predstavlja dodatno opterećenje osigurateljnoj industriji, jer osiguravatelji unaprijed trebaju izdvajati određena sredstva u sustav jamstava u osiguranju, dok *ex-post* modeli nose rizik kašnjenja u isplatama naknade štete i viših troškova u kriznim uvjetima (OECD, 2013; Schich, 2010).

Upravo iz tog razloga, suvremena istraživanja dodatno podupiru pristupe financiranja sustava jamstava u osiguranju koji se temelje na riziku, uključujući *risk-based* doprinose, koji mogu povećati otpornost sustava u stresnim uvjetima (EIOPA, 2018; Citra & Ananta, 2023). Takvi doprinosi, utemeljeni na izloženosti riziku ili tehničkim pričuvama, bolje internaliziraju rizik pojedinih subjekata (IAIS, 2013; OECD, 2013).

Usporedbe s bankarskim režimom pokazuju sličnosti u regulatornim načelima i ciljevima, prije svega u pogledu očuvanja financijske stabilnosti i zaštite clijenata, ali i ključne razlike koje proizlaze iz dugoročnosti obveza u osiguranju i drugačije funkcije kapitala (Thimann, 2014). Dok sustavi osiguranja depozita u EU ostvaruju visok stupanj harmonizacije (Direktiva 2014/49/EU, 2014), mehanizmi zaštite osiguranika ostaju izrazito heterogeni (IAIS, 2013; OECD, 2013). Direktiva IRRD nastoji smanjiti tu fragmentiranost kroz usklađene zahtjeve za planiranje sanacije, sanacijske instrumente i jaču koordinaciju među nadležnim tijelima (IRRD, 2025).

Međunarodna iskustva potvrđuju širok raspon modela zaštite potrošača u financijskoj industriji, uključujući različite razine pokrića i maksimalne iznose naknada u slučaju insolventnosti osiguravatelja (IAIS, 2013; OECD, 2013). Hrvatska stručna i pravna literatura također prepoznaje sličnosti s režimima zaštite depozita (Markovinović, 2011) i jamstvenim fondovima za naknadu realne štete (Radolović, 2013). Zaključno, akademska i regulatorna literatura potvrđuju važnost stabilnih modela financiranja, jasno definiranih sanacijskih mehanizama i pravovremenih intervencija u cilju očuvanja povjerenja potrošača (osiguranika) i sprječavanja prelijevanja rizika propasti osiguravatelja na financijsko tržište u cjelini (Rae et al., 2018; FSB, 2016; EIOPA, 2020; IRRD, 2025).

Cilj; Hipoteze istraživanja i/ili istraživačka pitanja (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja jest analizirati učinkovitost različitih modela aranžmana financiranja (AF) u osiguranju te procijeniti njihov učinak na pokazatelje financijske stabilnosti i razinu zaštite potrošača (osiguranika).

HIPOTEZE:

H1: Aranžmani financiranja (AF) pružaju koherentnu zaštitnu mjeru za osiguranike i druge vjerovnike u postupcima sanacije društava za osiguranje i reosiguranje

H2: Usklađenost aranžmana financiranja (AF) s načelom „No creditor worse off“ smanjuju fragmentaciju modela zaštite te omogućuju plan i instrumente sanacije te koordinaciju među nadležnim tijelima

H3: Nacionalni modeli aranžmana financiranja (AF) prilagođeni obilježjima tržišta pružaju bolju razinu zaštite osiguranika i razvitak specifičnih pokazatelja financijske stabilnosti.

Plan istraživanja; Metodologija istraživanja (metode, opis instrumenata, uzorak, ispitanici, korpus, ...) (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Metodološki okvir ovoga istraživanja osmišljen je kako bi omogućio jasnu i znanstveno utemeljenu procjenu učinkovitosti različitih modela aranžmana financiranja (AF) u osiguranju, u skladu s ciljem rada i hipotezama H1–H3. Budući da se istraživanje odvija na području koje povezuje regulatorno pravo, ekonomiju osiguranja i financijsku stabilnost, primjenjuje se kombinirani metodološki pristup koji uključuje kvalitativne i kvantitativne analize te anketno istraživanje nadležnih tijela. Ovakav pristup omogućuje da se problem sagleda iz više analitičkih kutova, čime se povećava pouzdanost i sveobuhvatnost dobivenih nalaza.

U početnom dijelu istraživanja primjenjuje se komparativna analiza nacionalnih i međunarodnih regulatornih rješenja. Njezin cilj jest utvrditi strukturne razlike u modelima AF-a, s posebnim naglaskom na osnovice izračuna doprinosa, vremensku dinamiku financiranja, opseg pokrića te mehanizme primjene u postupcima sanacije. Ova metoda posebno je važna za ispitivanje hipoteza H1 i H3, koje se odnose na regulatornu fragmentiranost te usklađenost modela sa strukturnim obilježjima nacionalnih tržišta. Analiza obuhvaća države članice EU te tri izabrane međunarodne jurisdikcije (SAD, Japan, Australija), koje predstavljaju relevantne usporedne sustave zbog razvijenih i transparentnih mehanizama zaštite osiguranika.

Sljedeću komponentu metodološkog okvira čini kvalitativna analiza propisa i regulatornih dokumenata, koja uključuje sustavno prikupljanje, kategorizaciju i tumačenje ključnih pravnih akata (Solventnost II, IRRD i nacionalni propisi), institucionalnih izvješća (EIOPA, OECD, IAIS, FSB) te relevantne znanstvene literature. Cilj je utvrditi kako pojedini propisi definiraju ključne elemente aranžmana financiranja (AF) te kako se načelo „No creditor worse off“ (NCWO) povezuje sa strukturom doprinosa, što je izravno relevantno za provjeru hipoteze H2. Kvalitativna analiza pritom omogućuje bolje razumijevanje regulatornih ciljeva, praktičnih ograničenja i institucionalnih razlika među državama članicama, što je potrebno kako bi se kvantitativni rezultati ispravno interpretirali u stvarnom regulatornom kontekstu.

Treći dio metodološkog okvira čini anketno istraživanje koje će se provesti među nadzornim i sanacijskim tijelima država članica EU. Cilj ankete jest prikupiti sustavne informacije o načinima formiranja aranžmana financiranja (AF) i postojećih sustava jamstava u osiguranju (IGS-ova), s posebnim naglaskom na strukturu doprinosa, odabrane osnovice financiranja te praktična iskustva država članica u primjeni *ex-ante*, *ex-post* i *risk-based* modela. Upitnik će sadržavati strukturirana pitanja koja omogućuju usporedivost odgovora i obuhvaćaju ključna područja primjene NCWO načela, institucionalnih postupaka, razine harmoniziranosti s IRRD direktivom te uočenih prednosti i ograničenja pojedinih modela financiranja. Rezultati ankete dopunit će nalaze komparativne i kvantitativne analize te pridonijeti potpunijem razumijevanju razlika među državama članicama i njihovih regulatornih pristupa.

Četvrti dio istraživanja obuhvaća kvantitativno modeliranje i stres-testove, kojima se procjenjuje otpornost različitih modela aranžmana financiranja (AF) u uvjetima povišenih rizika i simuliranih kriznih situacija. Kvantitativni model koristit će dostupne agregirane podatke o tehničkim pričuvama, premijama

i Potrebnom Solventnom Kapitalu (SCR), kako bi se procijenila dinamika solventnosti osiguravatelja i vjerojatnost aktiviranja AF-a. Stres-testovi, temeljeni na hipotetskim, ali realističnim šokovima, omogućit će provjeru hipoteze H1 te procjenu povezanosti kapitalne adekvatnosti s ukupnom stabilnošću sustava AF-a. Dobiveni rezultati pružit će dodatni uvid u moguće prijenose rizika na potrošače i osigurateljni sektor te će doprinijeti sveobuhvatnoj procjeni učinkovitosti pojedinih modela AF-a.

Integracijom rezultata iz sve četiri metodološke komponente uspostavlja se cjelovit analitički okvir koji omogućuje jasno i empirijski utemeljeno testiranje postavljenih hipoteza. Kvalitativna analiza objašnjava regulatorni kontekst, komparativna analiza prikazuje razlike među nacionalnim sustavima, anketno istraživanje donosi uvid u praksu nadležnih tijela, a kvantitativno modeliranje i stres-testovi procjenjuju otpornost različitih modela financiranja u kriznim uvjetima. Zajedno, ovi nalazi omogućuju izradu preporuka za optimalni model aranžmana financiranja (AF) na razini EU, čime se ostvaruje glavni cilj istraživanja – identificirati model financiranja koji najbolje podupire financijsku stabilnost i osigurava visoku razinu zaštite osiguranika.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani znanstveni doprinos rada očituje se u oblikovanju prvog sveobuhvatnog okvira za procjenu učinkovitosti aranžmana financiranja (AF) u osiguranju nakon uvođenja direktive IRRD. Kombinacijom kvalitativne i kvantitativne analize rad pruža sveobuhvatnu procjenu otpornosti AF te može pridonijeti regulatornoj harmonizaciji, unapređenju razine zaštite osiguranika i razvitku novih pokazatelja stabilnosti osigurateljnih tržišta u EU.

Popis citirane literature (maksimalno 15 referenci)

1. Citra A. and Ananta D. P. (2024). Risk-based Premiums of Insurance Guarantee Schemes: A Machine-Learning Approach, Journal of Indonesian Economy and Business Volume 39, Number 2, 2024, 121–142, <https://scispace.com/pdf/risk-based-premiums-of-insurance-guarantee-schemes-a-machine-ckbe32czcy.pdf>
2. Cummins, J. D., & Weiss, M. A. (2014), Systemic Risk and the U.S. Insurance Sector, The Journal of Risk and Insurance, Vol. 81, No. 3, pp. 489–527, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jori.12039>
3. Di Girolamo, F. et al. (2021), JRC, Insurance Guarantee Schemes: quantitative impact of different policy options, European Commission, JRC Publications Repository, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124577>
4. Eling, M., & Pankoke, D. (2012). Systemic Risk in the Insurance Sector- What Do We Know? University of St. Gallen, School of finance, Working Paper on Finance, <https://ideas.repec.org/p/usg/sfwphi/201222.html>
5. EIOPA (2017), Opinion to Institutions of the European Union on the Harmonisation of Recovery and Resolution Frameworks for (Re)Insurers Across the Member States, EIOPA-BoS/17-148, 5 July 2017, [https://register.eiopa.europa.eu/Publications/Opinions/EIOPA-BoS-17-148 Opinion on recovery and resolution for reinsurers.pdf](https://register.eiopa.europa.eu/Publications/Opinions/EIOPA-BoS-17-148%20Opinion%20on%20recovery%20and%20resolution%20for%20reinsurers.pdf)
6. EIOPA (2018), Discussion Paper on Resolution Funding and National Insurance Guarantee Schemes, EIOPA-CP-18-003, 30 July 2018 https://www.eiopa.europa.eu/system/files/2021-12/eiopa-cp-18-003_discussion_paper_on_resolution_funding_and.pdf
7. FSB (2014), Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions, https://www.fsb.org/2014/10/r_141015/
8. Gómez F. & Ponce J., (2018), Systemic Risk and Insurance Regulation, Risk, Special Issue Capital Requirement Evaluation under Solvency II framework, <https://www.mdpi.com/2227-9091/6/3/74>

9. IAIS (2013), Issues Paper on Policyholder Protection Schemes, <https://www.iaisweb.org/uploads/2022/01/Issues-paper-on-policyholder-protection-schemes.pdf.pdf>
10. IRRD (2025), of the European Parliament and of the Council of 27 November 2024 establishing a framework for the recovery and resolution of insurance and reinsurance undertakings and amending Directives 2002/47/EC, 2004/25/EC, 2007/36/EC, 2014/59/EU and (EU) 2017/1132 and Regulations (EU) No 1094/2010, (EU) No 648/2012, (EU) No 806/2014 and (EU) 2017/1129, Official Journal of the EU, L, 8.1.2025, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500001
11. Markovinović, H. (2011). Osiguranje depozita – uređenje de lege lata i perspektive, Zbornik PFZ, 61(2), 785–819, <https://hrcak.srce.hr/file/100322>
12. OECD (2013), Policyholder Protection Schemes: Selected Considerations, OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions No. 31, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2013/05/policyholder-protection-schemes_g17a22c7/5k46l8sz94g0-en.pdf
13. Rae, R. A. & al. (2018), A Review of Solvency II: Has It Met Its Objectives? British Actuarial Journal, Volume 23(e4), 1–72, <https://www.cambridge.org/core/journals/british-actuarial-journal/article/review-of-solvency-ii-has-it-met-its-objectives/20A2199009FF6FF7F6445E411328D313>
14. Schmeiser, H. & Wagner, J. (2013). The Impact of Introducing Insurance Guaranty Schemes on Pricing and Capital Structure, The Journal of Risk and Insurance Vol. 80, No. 2 (June 2013), pp. 273–308, <https://www.jstor.org/stable/24548151>
15. Thimann, C., (2014), How Insurers Differ from Banks: A Primer on Systemic Regulation, AXA Group and Paris School of Economics, WORKING PAPER N° 2014 – 32, <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2014/wp14152.pdf>

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavio/prijavila doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

Mjesto i datum Zagreb, 28.11.2025.

Potpis Milošević

Napomena (po potrebi)

